

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 30

Maribor, četrtek 6. februarja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Gospodarska stabilizacija Jugoslavije

Priznati moramo, da je zunanji svet gledal pred 6. januarjem leta 1929. precej skeptično na naš politični in gospodarski položaj. Vedno bolj so se v tujem časopisju, in ne samo v nasprotnem, tudi v nam naklonjenem, pojavljali zelo pesimistični glasovi o bodočnosti naše države. Veliki svetovni gospodarski krogi so pa bili spočetka nezaupljivi tudi napram spremembam omenjenega zgodovinskega dne in so dolgo časa ostali v veliki rezervi. Nadaljni razvoj naših notranjih dogodkov jih je pa končno le prisilil, da so začeli gledati na Jugoslavijo drugače in sedaj se od meseca do meseca bolj množijo zanimive konstatacije zunanjega sveta, da se nahajamo v naglem gospodarskem razvoju, da smo dežela velike gospodarske bodočnosti. O teh glasovih in pohvalah tujega časopisja je »Večernik« že večkrat poročal, zato se nam ne zdi odveč, če vsaj v glavnih obsehi premostimo naše sedanje gospodarsko stanje.

Da je država prav tako gospodarsko kakor politično podjetje, velika, ogromna družba, ni treba posebej naglašati. Kakor pa dela vsaka gospodarska družba ob koncu leta bilanco, da vidi, ali je imela več dohodkov ali več stroškov, tako jo dela tudi država. Gospodarska bilanca vsake države pa je tudi najboljši spričevalo njenega dejanskega stanja. Naše spričevalo za lansko leto je sijajno, kajti naša trgovska bilanca izkazuje velik suficit, to se pravi: država je mnogo več prodala v tujino kakor je od tujine kupila! Po letih brez vsakega uvoznega in izvoznega sistema smo lani prišli do sistematizacije, ki je edino pravilna: v tujini naj se kupuje le ono, kar je neobhodno potrebno in se doma ne da nabaviti! Tega so se lani držali vsi glavni dobavitelji, a držala se je tega tudi državna uprava sama, ki je ustanovila svojo lastno tiskarno za znamke in koleke, lastno tiskarno in kovnico za denar, sijajno izboljšala mnoge svoje naprave in obrate, zgradila novo ogromno in najmodernejšo tobačno tovarno v Nišu, poskrbela za razvoj tovarni za vojne aeroplane, motorje, ki se zdaj že doma izdelujejo in za vse panoge, ki so potrebne za vojaške nabave, tako da bomo tudi v tem oziru kmalu popolnoma neodvisni od tujine.

S tem v zvezi so se pa tudi znatno izboljšala naša prometna sredstva. Zgrajene so bile in svojemu namenu izročene zopet mnoge nove železnice in ceste, a v projektu so že zopet nove, ki se bodo gradile deloma že letos, deloma pa v prihodnjih letih. S sodelovanjem privatnikov in države so se ustanovile nove paroplovne družbe in linije, pred vsem naša največja in največ obetajoča družba Jugoslovanski Lloyd. Tonaža naše trgovske mornarice se je zelo povečala in naše ladje plujejo že danes po vseh morjih do Amerike. V tem oziru smo danes

Atentat na predsednika mehiške republike

DRŽAVNI PREDSEDNIK ORTEZ RUBIO IN NJEGOVA NEČAKINJA TEŽKO, NJEGOVA SOPROGA LAHKO RANJENA.

MEKSIKO, 6. februarja. Ko se je včeraj popoldne novi mehiški državni predsednik, Pasquill Ortiz Rubio, peljal v spremstvu svoje soproge in nečakinje z avtomobilom k otvoritvi novega narodnega stadiona, je bil izvršen nanj atentat, čegar posledice so za državnega predsednika še nedogledne. Ko je hotel avtomobil zaviti proti neki ulici in si je moral napraviti pot skozi številno množico, je skočil na ovinku mlad, črno oblečen moški na ploščico avtomobila in v istem hipu je oddal 6 streliv iz samokresa. Ena kroglica je razbila državnemu predsedniku čeljust, druga ga je zadela v levo koleno. Nečakinja državnega predsednika je dobila strel

v pljuča, dočim je njegovo soprogo strel samo oplazil po obrazu. Vsi trije ranjenci so bili prepeljani v bolnišnico. Zdravniki so izjavili, da stanje državnega predsednika Rubia sicer ni smrtno nevarno, vendar pa še vedno zelo kritično. Med občinstvom je nastala o priliki atentata splošna panika.

Policija je atentatorja takoj aretirala. Pri zasliševanju, ki se je vršilo pod osebni vodstvom vojnega ministra, je atentator izjavil, da se piše Danijel Flores, star 22 let. Je privatni uradnik ter je naglašal, da je navdušen pristaš predsednikovega protikandidata Vasconcellosa.

Mednarodni šahovski turnir u San Remu

SAN REMO, 6. febr. Včeraj je bil zaključen tri tedne trajajoči mednarodni šahovski turnir. Rezultat zadnjega kola je bil sledeči: Aljehin je porazil Graua, Rubinstein Tartakowerja, Bogoljubow Kmocha, Colle Ahuesa, Spielmann Monticellija, Arai-za Romija. Partiji Vidmar-Niemcowi- in Yates-Maroczy sta končali remis.

Končni rezultat turnirja je torej: Aljehin 14 točk (I. nagrada — 10.000 lir); Niemcowi 10 in pol (II. nagrada — 6000 lir); Rubinstein 10 (III. nagrada — 4000 lir); Bogoljubow 9 in pol (IV. nagrada — 3000 lir); Yates 9 točk (V. nagrada — 2000 lir). Vsi ostali udeleženci turnirja, med njimi vele mojstri dr. Vidmar, Spielmann, Tartakower, Maroczy in Ahues so ostali brez posebne nagrade in dobi vsakdo od njih samo za vsako dobljeno partijo po 100 lir. Svetovni prvak dr. Aljehin je izvojeval sijajno zmago. Od 15 partij je remisiral samo s Spielmannom in Bogoljubovom, vse ostale pa dobil.

BEOGRAD, 6. februarja. Po poročilih iz Debra je bil policijski prefekt v Piškopeji, Toptani beg, na potu v urad ustreljen. Oddanih je bilo nanj 7 streliv iz samokresa.

že popolnoma samostojni in neodvisni od tujine, posebno od Italije, ki je mislila, da bo v Jadranskem morju bogatela na naš račun. Še tekom letošnjega leta se bo pa ustanovila tudi moderna ladjedelnica, ki bo tako velika, da bo lahko gradila vse naše nove ladje do največjih. Da bo razmah našega pomorstva vedno večji, se pa sklepajo tudi trgovske pogodbe z vsemi v poštev prihajajočimi pomorskimi državami.

Zelo veliko se je storilo tudi za povzdigo poljedeljstva. V Banatu se vrše ogromna osuševalna dela, ki bodo spremenila v rodovitna žitna polja velikanske, doslej neplodne komplekse. Tu se bodo lahko naselili tisoči novih državljanov. Enaka dela so pa v teku ali v projektu za najbližjo bodočnost tudi v Južni Srbiji in v Črni gori, kjer se bo osušil velik del Škaderskega jezera in postal tako žitnica kršne zetske banovine. V zvezi z vsem tem pa narašča tudi podjetnost privatne inicijative in pritok tujega kapitala. V

Oblastna in krajevna Streljaška družina u Mariboru

ste imeli sinoči občni zbor, ki so se ga razen velikega števila članov družine udeležili tudi zastopnik komandanta mesta g. polkovnik Putniković, oba sreska načelnika gg. dr. Ipavica in dr. Hacin, zastopnik župana g. mag. svetnik Rodošek, starosta Sokolske župe g. dr. Kovačič itd.

Zborovanje je vodil podpredsednik primarij dr. Černič, ki se je s toplimi besedami spomnil pokojnega člana g. dr. Sestana in med letom odšlih članov g. predsednika Stanojlovića in gen. Spasića ter je opisal njih zasluge za strelsko gibanje v mariborskem okrožju.

G. inž. Ružič, tajnik oblastne Streljaške družine, je podal poročilo o njenem poslovanju v minulem letu, ki žal ni izpolnilo vseh stavljenih nad. Najavljene so bile ustanovitve 14 novih streljaških družin v mariborskem okrožju, ustanovila pa se ni nobena. Obnovila se je samo celjska Streljaška družina. Vzroki so deloma v dejstvu, da so posamezniki že angažirani v nešteti drugih društvih, deloma pa v pomanjkanju sredstev za napravo novih strelšč. Zato se je delovanje oblastne Streljaške družine letos v glavnem omejilo na prireditve velike vsedržavne strelske tekme v

teku lanskega leta je bilo s pomočjo francoskega in angleškega kapitala osnovanih krog deset veldružb za industrijske ustanove in za eksploatacijo raznih rudnikov po Dalmaciji, Bosni in Srbiji. Nekateri teh družb so pravi veleobrati, ki bodo silno uplivali na razvoj našega narodnega gospodarstva, ustanovili pa se bodo v bližnji bodočnosti še novi.

Prava stabilizacija in konsolidacija naših gospodarskih razmer pa se kaže posebno tudi še v stabilizaciji naše valute ter v naglem porastu vlog v naših denarnih zavodih. Tekom lanskega leta so se vloge ponekod povečale za 25 in celo za 50 odstotkov napram vlogam iz leta 1928. V vsem našem gospodarskem življenju se tedaj kaže, da smo povojno in začetniško krizo že srečno premagali in da smo na najboljši poti konsolidacije in stabilizacije, zato se nam za bodočnost ni več treba bati. Nova Jugoslavija bo v polni meri izpolnila to, kar smo nekoč od nje pričakovali.

Radvanju. Z agilnim sodelovanjem Slovskega društva, podružnice v Mariboru, so se izvršile potrebne priprave za uspešni potek tekme. Tudi centrala Streljaškega Saveza je organizatorno mnogo pripomogla. Razumevanje so pa pokazale in nudile pomoč tudi lokalne in centralne državne ter samonpravne oblasti ter široki sloji prebivalstva, ki so tekmovali v podpiranju akcije z darili in ugodnostmi za goste za časa bivanja v našem mestu. Istočasno je imelo v Mariboru svoj kongres tudi Jugoslovnsko šumarsko združenje, ki je tudi poklonilo krasno prehodno darilo za najboljšega lovskega strelca. Uspeh tekme je dal inicijativo za večje zanimanje za ustanavljanje Streljaških družin tudi v drugih krajih našega okrožja, in je upati, da se bodo letos ustanovile družine v Ptujju, Središču, Ljutomeru, Slov. Gradcu, Pragerskem in drugod.

Družinski tajnik g. podpolkovnik Dic je poročal o sodelovanju družine pri strelski tekmi, zlasti pa tudi o njenem trudu, da bi se pritegnila v krog Streljaške družine tudi odraslejša mladina tukajšnjih srednjih šol. Ker so voditelji teh šol izjavili, da morajo imeti predhodno dovoljenje ministrstva prosvete, se je vodstvo obrnilo na ministra s posebno vlogo, ki pa do danes še ni rešena.

Nastavnik g. kapetan Grabrič je podal poročilo o praktičnem delovanju mariborske družine v rednih strelskih vojah, ki so se jih dozda udeleževali zvečine zrelejši moške, dočim mladina še ni prišla do pravičnega pojmovanja velikega pomena strelskega sporta. Letos priredi družina večjo oblastno strelsko tekmo za Maribor in okolico, odnosno za vso Slovenijo.

Sledilo je šp poročilo blagajnika gosp. Vriska, nakar so se izvršile volitve. Predsednik je g. polkovnik Putniković, prvi podpredsednik g. prof. dr. Fludernik, drugi primarij gosp. dr. Černič, oblastni tajnik g. inž. Ružič, blagajnik g. Vriska, odborniki gg.: prof. dr. Kovačič, polkovnik v p. Kristan, major Cener, kapetan Grabrič, upravnik Reja, prof. Cestnik, delovodja Ogrizek in podpolkovnik Dic, pregledniki računov gg. dr. Jrgolič, ravn. v p. Boltavzar in primarij dr. Robič. Novolizvoljeni predsednik je orisal pomen streljaških družin zlasti na meji, sreski načelnik dr. Hacin pa je obljubil vso pomoč oblasti v podpiranju strelskega pokreta, kakor vseh drugih patrijotičnih organizacij. — Govorili so še gg. Skala imenom Narodne Odbrane o tesnejših medsebojnih stikih, ravnatelj dr. Tominšek o pristopu učencev višjih razredov srednjih šol k Streljaški družini in o gojenju strelskega sporta med mladino, primarij dr. Robič o prijateljskih stikih med lovci in strelci. Razpravljalo se je tudi o pritožbi Streljaške družine v Hotinji vasi, ki je hotela v društvenem domu Bralnega društva v Slivnici prirediti igro, pa ji društvo ni hotelo dati dvorane niti proti odškodnini na razpolago, in to iz političnih motivov. Sklenjeno je bilo, da se bodo proti takemu nemotiviranemu oviranju kulturnega dela na deželi storili, pri oblastvih potrebnih koraki.

Zborovalci so poslali udanostno brzojavko kralju ter pozdravne brzojavke min. predsedniku, ministru vojske in mornarice, generalu Spasiću kot prvemu in polkovniku Stanojloviću kot dosedanjemu predsedniku družine, ter Savezu Streljaških družin.

Končno so bile sprejete resolucije s predlogi za izpolnitev strelskega pokreta v vsej državi in zlasti v mariborskem okrožju.

Kaj bo s cerkvijo sv. Jožefa v Studencih

RAZPADANJE SEDANJE CERKVE. — POŠEVNI STOLP. — ZGODOVINA CERKVE. — MOGOČ IZHOD IZ ZAGATE.

Pred nekaj dnevi je prinesel »Večernik« članek o mariborskih cerkvah. Pri tem se je dotaknil tudi edine okoliške cerkve sv. Jožefa s pripombo, da je potrebna temeljite prenovitve. Zato ne bo odveč, ako širša javnost, ki je zainteresirana na razvoju in lepoti ne samo mesta, ampak tudi okolice, izve nekaj več, kak je pravzaprav s cerkvijo sv. Jožefa. Ali je sploh kaj upanja, da se ta velika in razpadajoča stavba popravi in kako bi se to doseglo. Zakaj taka kakor je sedaj, prav gotovo ni v okras ne Studencem niti Mariboru. Poleg vsega tega pa pride še v poštev tudi osebna življenska varnost njenih obiskovalcev. Na stavbi sami je opaziti zlasti v obokih sumljive razpoke. Še večjo nevarnost pa lahko povzroči masivni zvonik, ki se je že močno nagnil nad cerkev in ni izključeno, da se nekega dne ne prekucne kar sam brez vsakega potresa na cerkev in zruši oboke. Saj je že pred 30 leti ugotovila uradna komisija, da obstoja ta nevarnost. Ako je pa kljub tej ugotovitvi vzdržal zvonik še toliko časa, se katastrofa še vedno lahko primeri. Na vsak način je dolžnost oblasti, da zadevo temeljito preišče po strokovnjakih in ugotovi dejanski stan. V tridesetih letih se namreč stanje gotovo ni izboljšalo, ampak izdatno poslabšalo, ker se v tej dobi niso izvršila nobena večja popravila.

Sedanja cerkev je stara 200 let ter jo je postavil ali vsaj omogočil njeno postavitve mariborski župan in sodnik Elhart Janez Severin, ki je bil obenem lastnik radvanjske graščine. Prvotno mnogo manjšo cerkvico na tem mestu pa je bil dal postaviti radvanjski graščak Valentin pl. Bevorgo, ki je bil istotako sodnik in župan v Mariboru že 50 let prej. Sploh so bili radvanjski graščaki v jako tesni zvezi s cerkvijo sv. Jožefa in so si pridobili mnogo zaslug za njo. Tako je n. pr. zapustil bivši radvanjski graščak Bolfenk pl. Sinnersberg, ki je umrl v varaždinskem samostanu, cerkvi sv. Jožefa prav obširna posestva. Svojo zapuščino je razdelil pa v dva dela. En del naj bi dal dohodke, iz katerih naj bi se vzdrževala in popravljala cerkev sama. Drugi del pa naj bi uporabljal vsakokratni duhovnik beneficijant, ki bi naj stanoval v Studencih in opravljal v cerkvi sv. Jožefa sv. mašo.

Tega premoženja pa danes sv. Jožef nima več. Zakaj za cesarja Jožefa II. je bila cerkev na tem, da jo podedo, ker se je tako glasil ukaz cesarja. Cerkev so zapečatili, njen beneficijant se je pa pre-

selil k sv. Magdaleni, kjer je bila ustanovljena kuracija. Sinnersbergova zapuščina, namenjena cerkvi sv. Jožefa, se je prodala na javni dražbi, drugi del namenjen beneficijantu, pa je prešel k sv. Magdaleni, ker je prevzela obveznost, da bo skrbela za službo božjo tudi v Studencih, ker je cesar končno le ugodil raznim prošnjam ter dovolil, da cerkev sv. Jožefa še ostane.

Tako je torej s premoženjem cerkve sv. Jožefa. To je potrebno še posebej poudariti, ker naivni Studenci še vedno upajo in delajo na to, da bi cerkev dobila nazaj vsaj drugo, beneficijantu na menjeno Sinnersbergovo zapuščino. Iz te moke pa ne bo nikoli kruha, posebno ne tako dolgo, dokler bodo Studenci inkorporirani v magdalensko župnijo. Pa tudi, če se kedaj osamosvoje v lastno župnijo, je še prav veliko vprašanje, če bi se moglo dobiti to premoženje zopet za cerkev sv. Jožefa.

Potemtakem je cerkev sedaj last občine Studenci in bi jo morala ona popraviti. Za to pa Studenci niso posebno navdušeni. Priznati pa moramo, da jim v sedanjih razmerah to tudi ni mogoče. Zakaj za novi stolp in temeljito prenovitev bi morali žrtvovati težke sto tisočake. Danes jih pa ne zmorejo in bogzna, kedaj jih bodo. Saj še malih popravil ne zmagajo.

In vendar pri sedanjem stanju razpadanja ne more ostati, ker postaja življenska nevarno, kakor smo že uvideli povdarili. Zato je nujno, da prizadeji faktorji ne samo razmišljajo, ampak tudi kaj ukrenejo v tem oziru. Oo. kapucini cerkve ne popravijo, ker ni njihova, dasi bi bili v to pripravljeni, če bi bila njihova last. Občina kot lastnica je pa ne da iz rok; popraviti je pa tudi ne more. In če bi prav kedaj zamogla, morda bi takrat ne hotela. Cerkev pa med tem razpada dalje, zvonik se nagiba in...

Ali bi ne bilo umešno, da bi občina vendarle izročila cerkev oo. kapucinom v last? Naj potem ti sami uredijo popravilo kakor vedo in znajo. Če bi se to zgodilo, pa bi si naj občina pridobila cerkveni prostor ob sedanjih Aleksandrovi in Slomškovi ulici, da se že enkrat odstrani tisti hlev na najlepšem prostoru Studencev, ki ne kazi samo lica, ampak tudi ovira promet. Nekak izhod je na vsak način potreben in tudi nujen iz sedanje situacije, ki postaja od dne do dne bolj nevarna.

Mariborski in dnevni drobiž

Iz državne službe.

Šumarski svetnik bivše mariborske oblasti inž. Franc Lampe je imenovan za višjega šumarskega svetnika pri banski upravi moravske banovine v Nišu; šumarski pristav Franc Ravter je premeščen iz Maribora k banski upravi v Ljubljani. Za upravnega pripravnika pri srezkem načelstvu v Ptuj je imenovan Andrej Bizjak. Za jetniška paznika pri okrožnem sodišču v Mariboru sta imenovana Franc Reberšek in Franc Hudoklin.

Sprememba voznega reda na mestnih avtobusnih progah.

Vsled izredno slabe frekvence se ukinejo dne 8. t. m. na progi Glavni trg—glavni kolodvor vožnje z avtobusom št. 1-a. Z ozirom na to se spremeni tudi vozni red proge Glavni trg—Studenci radi zveze z avtobusi proge glavni kolodvor—kasarna Kralja Petra. Tozadevni vozni red je razviden na avtobusni postaji na Glavnem trgu. Vozni čas ostane isti in je razlika samo v času odhoda in prihoda. Tako n. pr. odhaja avtobus z Glavnega trga v smeri Studenci redno ob 6.22, 6.52 itd. do 19.52 z edino izjemo ob 11. 11.45 in 12.15. — Odhod iz Studencev ob 6.37, 7.07 itd. do 20.07 z obz. z izjemo ob 11.25 in 12. — Ob sobotah, nedeljah in praznikih vozi zadnji avtobus z Glavnega trga v Studence ob 20.52, in odhaja iz Studencev ob 21.07.

Studenci Rdeči Križ

pride v soboto, dne 8. februarja v gostilni g. Senice zabavni večer s peštrnim sporedom: šaljivi nastopi, srečolov, petje, volitev »miss Studenci 1930« itd. Ker je čisti dobiček namenjen ustanovitvi lastne otroške počitniške kolonije, bodo posetniki s skromno vstopnino treh dinarjev pokazali, da odobravajo akcijo krajevnega odbora, ki je po zadnjem občnem zboru usmeril vse svoje delovanje v prid delavskemu otroku. Zato: dobrodošli vsi prijatelji mladine! — Kakor izvemo, pride društvo v isti namen 18. maja veliko tombolo v Studencih, na kar se naj blagovolijo n. n. društva v mestu in okolici ozirati.

Občni zbor mariborske podružnice Udruženja jugoslov. narodnih železničarjev

se bo vršil v nedeljo, dne 9. t. m. ob 10. dop. v spodnji mali dvorani Narodnega doma.

PLES MOTOKLUBA MARIBOR
15. FEBRUARJA 1930 V
ZADR. GOSPODARSKI BANKI

V prid počitniški dečji koloniji na Pohorju

ste priredili včeraj popoldne tukajšnja I. dekliška osnovna in I. dekliška meščanska šola pod pokroviteljstvom Slovenskega ženskega društva v gledališču lepo uspelo prireditve z rajalnimi in pevskimi nastopi ter z dvodejansko veseligr »Sejem v Sevilji«. Vse točke so bile zelo dobro naštudirane in gre vrlim gđ. učiteljicam vsa čast in pohvala. Lepi so bili rajalni in plesni nastopi, istotako pevske soloin zborovske točke, enako so tudi zlasti vse glavne vloge v igri bile v prav dobrih rokah. Gledališče je bilo razprodano in občinstvo ni štedilo s priznanjem vrli mladini, ki se je trudila za svoje bratce in sestrice, da bodo mogli v letošnjem poletju spet uživati v čim večji množini sveži in zdravi pohorski zrak. Upamo, da je materijalni uspeh primeren trudu, ki so ga položile v prireditve vrla mladina in njene vzgojiteljice.

Glasbena Matica.

Pevski zbor ima v petek skupno vajo. **Nezgode.**

Na ledu v Jezdarski ulici je dijak Franc Jakopin včeraj tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo in so ga morali odpeljati v bolnico. — Pri delu si je porezal prste na desni roki književnik Ivan Tomažič. Moral je iskati pomoči na rešilni postaji.

Porod in smrt na cesti.

Viničarjeva hčerka, 24letna Marija Flucher iz Vukovega dola, je v noči od ponedeljka na torek na cesti proti Sv. Jakobu porodila otroka ženskega spola. V težki duševni potrtosti in zmedenosti je novorojenčka pustila na cesti, sama pa je odšla domov. V torek zjutraj so našli neboljenčka mrtvega na cesti. Pri raztelesenju trupla v Mariboru je bilo ugotovljeno, da je bil otrok rojen sicer živ, vendar pa ni bil sposoben za življenje, ker je imel slabo razvite možgane. Orožniki so kmalu izsledili nezakonsko mater, ki je takoj priznala svoje dejanje v polnem obsegu. Izročili so jo okrožnemu sodišču v Mariboru, kjer pa je bila po zaslišanju takoj izpuščena.

Ponarejene 20%ne kronske bone so tekom zadnjih dni odkrili v Zagrebu. Policija je odredila obsežno preiskavo. Aretiran je v zvezi s tem že neki mestni uradnik, ki je plasiral za 80 tisoč dinarjev ponarejenih bonov. On pravi, da jih je kupil od nekega človeka, ki ga pa niso mogli najti. Po prvih odkritjih so začele banke pregledovati vse kupljene bone in odkrili so celo množino novih falzifikatov, mnoge celo iz Ljubljane in Dalmacije. Do včeraj je bilo policiji prijavljenih za krog 100.000 Din ponarejenih bonov.

PREDPUSTNA ZABAVA

8. FEBR. 1930
KAZINSKA DVORANA
PETJE ■ GODBA ■ PLES
IN RAZNE ZABAVE
ZAČETEK 8. URI

P. D. GRAFIKA MARIBOR

Zimski dan Rdečega Križa

se bo tekom februarja slavil po vsej državi kot spomin na dan 6. febr. 1876, ko je bilo osnovano Srbsko društvo Rdečega Križa. Leta 1928. je imel Rdeči Križ v vsej državi 30.444 članov in 1.102.443.87 Din dohodkov, lani pa v prvih osmih mesecih (za zadnje 4 mesece podatki še manjkajo) 23.560 članov in 1.040.863.82 Din dohodkov.

Tri krave zaigral.

Včeraj popoldne sta kmeta M. G. iz Slov. goric zvalila dva neznanca v gostilno na »šnapsl«. Pili so in igrali, nato pa še šli v drugo gostilno na »ferbel«. Neznanca sta pridno plačevala pijačo in kmeta omamila ter mu z goljufivo igro odigrala 6400 Din. Nato sta izginila neznanokam. Kmet je stvar prijavil policiji, ki je že danes zjutraj aretirala mesarskega pomočnika Ivana Zehnerja in Al. Šeraka. Oba dejanje priznavata, toda denarja so našli pri njih le še malenkost. Šerak trdi, da je imel Zehner 3000 D, v celoti pa da nista priigrala toliko, kakor trdi kmet. Oba sta za enkrat v policijskih zaporih, kmet pa obuja kes za svojo neprevidnost, saj je zaigral skoro tri lepe krave.

Nepopoljšljiva

je stara znanka policije, delomrzná 27-letna Ljudmila St. iz Kapel pri Brežicah. Danes zjutraj so jo aretirali v nekem hlevu in hlapčevi postelji. Oddana bo sodišču radi vlačugarstva in tajne prostitucije.

Igralci državne razredne loterije

se opozarjajo, da ima uprava »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13 še nekaj četrtinskih srečk na razpolago. Zrebanje II. kola se bo vršilo že 10. februarja. Ne zamudite in nabavite si srečke pravočasno!

Velika kavarna.

Danes, četrtek, operni in pevski večer. V petek kabaretna predstava. 386 **Prireditve »Männergesangsvereina«.** V soboto, dne 8. februarja, priredi tukajšnje društvo »Männergesangsverein« v vseh dvoranah »Uniona« svojo letošnjo maškerado pod geslom »Ob Kongu«. Vabila so že razposlana in kdor pomotoma ni sprejel vabila, naj se tozadevno obrne na gosp. Jos. Baumeistra, Aleksandrova 20. 385

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 6. februarja ob 20. uri »Netopir« ab. C.

Petek, 7. februarja. Zaprto.

Sobota, 8. februarja ob 20. uri »Krog s kredo«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Nedelja, 9. februarja ob 15. uri »Lepa pustolovščina«. Za deco neprimerno. Kuponi. — Ob 20. uri »Netopir«. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Sreda, 12. februarja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«. Gostovanje Mariborčanov. Za deco neprimerno.

»Krog s kredo« kot ljudska predstava.

Ena najznamenitejših in najlepših iger vse sodobne dramske literature, Klubdova kitajska igra »Krog s kredo« se vprizori kot ljudska predstava pri znižanih cenah v soboto, 8. t. m. ob 20. (8.) uri. »Krog s kredo« je s popolnoma novimi, prekrasnimi dekoracijami, v dobri režiji in z dobro zasedbo dosegel krasen uspeh v letošnji sezoni. Zato naj nihče ne zamudi te predstave. Znižane dramske cene so tako nizke, da lahko vsakdo poseti gledališče.

»Sneg«, izredno zanimiva poljska drama, doživi svojo marib. premiero v kratkem. Ta drama je pred leti dosegla v Ljubljani kar največji uspeh. Mariborsko režijo vodi g. J. Kovič.

Mariborski čitatelji knjig v januarju.

Statistika prečitanih knjig v mariborskih javnih knjižnicah v mesecu januarju je zopet zelo razveseljiva. Mariborčani so v tem mesecu celo več knjig prebrali, kakor v decembru. V Ljudski knjižnici v Narodnem domu, ki je največja ljudska knjižnica na teritoriju bivše mariborske oblasti, si je izposodilo v 17. uradnih dneh 684 članov 1844 knjig. 20 članov je ta mesec pristopilo novih. Čitali pa so Mariborčani v Ljudski knjižnici slovenske, srbohrvatske, češke, nemške, francoske in italijanske knjige. Pri rastek prečitanih knjig v januarju znaša nekaj nad 200. — V knjižnici Delavske zbornice (palača Pokojniškega zavoda na Kralja Petra trgu) pa je bilo izposojenih v januarju 1519 knjig. Tam je številno čitateljev z ozirom na uvedeno nadzorstvo v januarju precej padlo, čeprav je bila knjižnica v januarju že ves mesec odprta. Pristopilo pa je v to knjižnico zadnji čas mnogo inteligence iz vrst katoliškega starešinstva.

Dvodnevni sadjarski tečaj

se bo vršil dne 3. in 4. marca na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Prvi dan se bo obravnavalo sajenje, oskrba in gnojenje, drugi dan pomlajenje in precepljanje sadnega drevja. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Dne 7. in 8. marca se bo vršil istotam kletarski tečaj. Zanimanci naj javijo udeležbo z dopisnico do konca februarja ravnateljstvu šole.

Italijanski kolonizacijski načrti

NEUSPEH PRVIH POIZKUSOV. — PRIRODNE OVIRE IN TEŽAVE. — ALI JE NAČRT SPLOH IZVRŠLJIV? — TEORIJA IN PRAKSA.

Te dni je tudi naše časopisje na kratko omenilo italijanske predloge glede kolonizacije anektiranega Primorja in Južne Tirolske, ni pa omenilo, da se je izvrševanje prve atape tega projekta že pričelo, odnosno ponekod že skoraj zaključilo. Prvi predlog, da naj bi se asimilacija »tujerodcev« pospešila na ta način, da bi se razselili po ozemlju stare Italije, na njihove domove pa naselili pravi Italijani, se je pojavil že pred leti in so ga v Rimu tudi vsestransko proučili. V ta namen so poslali na Primorsko in na Južno Tirolsko posebne komisije strokovnjakov, ki so imele nalogo proučiti strukturo tal, plodnost in kulturno sposobnost poljedelske zemlje, klimo, način življenja obmejnega prebivalstva itd. Poročilo, katero so te komisije sestavile, je pa bilo več ali manj negativno za uspešno dovršitev nameravane akcije. Italijanski strokovnjaki so zatrjevali, da na Krasu, v Istri na Piuški planoti, posebno pa v alpskih predelih italijanski poljedelci ne bi mogli eksistirati, še manj pa napredovati, ker je način obdelovanja zemlje docela drugačen tu kakor je tam in ker je tudi klima preostra. Mimo tega pa bi bilo kolonizaciji v napoto tudi to, da na Primorskem ni veleposestev in kolonov, ampak so le male svobodne in samostojne kmetije, ki v stari Italiji v splošnem niso znane.

Zaradi vsega tega je komisija bila mnenja, da je načrt razselitve Slovencev, Hrvatov in Nemcev ter naselitve Italijanov skoraj neizvedljiv, odnosno da bi pomenil, ko bi se kljub temu izvršil, samo katastrofalno gospodarsko nazadovanje »novosvobojnih« krajev. Njen predlog je tedaj bil, naj se ta eksperiment vsaj zaenkrat opusti, pač pa naj se poizkusi z naseljevanjem Italijanov, na onem ozemlju, ki sedaj še ni dovolj izrabljeno po domačih, bodisi zaradi tega, ker je močvirnato ali kako drugače brez velikih predpripav za poljedelstvo nepriljavno. Te prve kolonije naj bi bile pa tudi samo poizkusne postaje in naj bi se pri naselitvi vpoštevali samo Italijani iz alpskih predelov stare Italije. Mussolinijeva vlada je ta predlog komisije strokovnjakov seveda upoštevala in določila, da se imajo razlastiti vsa dotlej neproduktivna tla v novih pokrajinah ter izročiti zvezi bojevnikov, ki naj jih s pomočjo državne podpore meliorirajo in pripravijo pripravnost za poljedelstvo. Ta odredba vlade pa je ostala dolgo le na papirju, in sicer po krivdi zveze bojevnikov, ki za tako delo in za naselitev v novih pokrajinah niso imeli veselja.

Tako je morala naposled vlada sama poseči po realizaciji svojega sklepa. Določilo je primerno število bivših bojevnikov ter jih na svoje stroške poslala v Padižje ter v Istro. Na Tirolskem je razlastila nekatera močvirja, v Istri pa

je določila za prvi poizkus Čepiško jezero pod Učko, katero je pričela izsuševati. Toda uspeh je bil tudi tedaj skrajno minimalen. Italijanski bojevniki kolonisti so delali le toliko, kolikor so morali in tudi le toliko časa, dokler jim je vlada plačevala dnino. Ko bi bili morali sami prevzeti gospodarstvo v svoje roke, so novo zemljo večinoma zapustili in se vrnili domov. Le redki so ostali in vztrajajo še sedaj. Prav tako klaverno pa je končala tudi kolonizacija trgovcev in obrtnikov po manjših slovenskih in nemških krajih. Priseljeni italijanski trgovci in obrtniki so se mogli obdržati samo v večjih mestih, kakor v Trstu, Gorici, Pulju, Reki ter le deloma tudi v Tolminu, Idriji in Postojni. Pa tudi tod je procent onih, ki so ostali, zelo neznamenit, ker niso niti strokovno niti finančno bili sposobni za konkurenčni boj z domačini. Naravnost tragično pa so končali poizkusi kolonizacije trgovcev in obrtnikov po manjših krajih, po trgih in vaseh. Navadno so ti kolonisti prav tako nenadoma izginili, kakor so se pojavili, kajti naši ljudje so jim z bojkotom popolnoma onemogočili vsako eksistenco.

Dosedanji poizkusi kolonizacije Italijanov iz stare Italije, bodisi poljedelcev ali trgovcev in obrtnikov, so se tedaj zelo klaverno končali in od vsega je ostal komaj spomin, zato smo globoko preverjeni, da tudi bodoči eksperimenti ne bodo imeli mnogo več sreče. Kršni Kras in kršna Istra ter klimatično neugodni alpski predeli slovenskega in hrvaškega Primorja niso za Italijane iz stare Italije. Ves način dela in življenja je tu docela drugačen kakor je v italijanskih ravninah ali pa v Apeninih, da o južni Italiji, Kalabriji, Siciliji in Sardiniji sploh ne govorimo. V poštev bi tedaj za kolonizacijo mogla priti samo cokolica Gorice in Vipavska dolina, a tudi ta samo tedaj, ko bi se ustanovila velika veleposestva, ki bi delala s koloni (koloni so poljedelski delavci brez lastne zemlje, nekaki viničarji). Stroški za obdelovanje, posebno za vinograde, pa so tu tako neprimerno večji kakor v stari Italiji, da bi si vsak italijanski veleposestnik stokrat premislil, preden bi zapustil svojo ekonomijo v Italiji in se preselil s svojim kapitalom na Primorsko. Krajev, kjer bi moglo živeti večje število trgovcev ali obrtnikov samo od trgovine in obrti, pa na Primorskem izven Trsta, Gorice, Pulja in Reke sploh ni. Zato je izvedba načrtov razselitve Slovencev in Hrvatov ter naselitve Italijanov v Juljski Krajini nemogoča ali vsaj skrajno težavna in problematična stvar. To vedo Italijani sami zelo dobro, zato bo ostalo najbrže tudi v bodoče vse le pri načrtih in — pobožnih željah, kajti teorija je običajno vse nekaj drugega nego praksa.

veti brez skrbi pa vsekakor ni mogoče vsemu svetu, temveč je nasprotno ta slučaj redek, naravnost izredno redek in lahko rečemo celo, da je to mogoče sploh samo v Pikworthu!

Svetovni uspeh Dvořakove opere.

Opera češkega skladatelja Dvořaka, Rusalka, je zadnji čas dosegla velik uspeh v inozemskih gledališčih. Lansko jesen so jo uprizorili v Stuttgartu, sedaj pa so jo uvrstili v repertoar berlinske opere in Velike opere v Parizu. Na spomlad jo bo igrala nemška opera v Pragi.

Koliko potrošimo tobaka v naši državi?

Iz razpisa pogojev za oddajo prava velikoprodaje tobačnih izdelkov v zakup, ki ga je objavila monopolna uprava, posnemamo, da je predvidena letna poraba tobačnih izdelkov v celi državi na 1,694,680.000 Din, cigaretnege papirja na 138,940.000 Din, vžigalic na 85.780.000 Din, od tega v dravski banovini za tobačne izdelke 201,660.000 Din, za cigaretne papir 3,410.000 Din, za vžigalice 9,630.000 Din.

Strokovni tečaji v Ljubljani

V zadnjem času je Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani razpisal več strokovnih tečajev, ki bi se imeli vršiti v teku meseca februarja, marca in aprila.

Radi pregleda v naslednjem opozarjamo zainteresirane ponovno na vso skupino teh tečajev. Vršil se bo:

1. **Knjigovodski in kalkulacijski tečaj za stavbne obrtne v Ljubljani** od 10. do 21. februarja, vsak dan od 15. do 18. ure, izvemši soboto in nedeljo. Predavali bodo gospodje zbornični podpredsednik Ivan Ogrin, načelnik zadruge tesarskih mojstrov Fran Ravnihar in prof. Modic s Trgovske akademije. Pristojbina za tečaj 100 Din.

2. **Tečaji za sobne slikarje in črkoslikarje v Ljubljani** 17. februarja do 15. marca celodnevno po 8 ur. Predavatelj gg. prof. Šantel, slikarski mojster Božič in še en strokovnjak iz črkoslikarske stroke. Pristojbina za mojstre 100 Din, za pomočnike 50 Din.

3. **Mizarski tečaj za luženje na Bledu** od 15.—17. februarja. Poučeval bo strokovni učitelj Srednje tehniške šole gosp. Dolek. Pristojbina 50 Din.

4. **Knjigovodski tečaj v Celju** 16. marca do 4. aprila vsako sredo, in petek od 15. do 18. ure ter v nedeljo od 8. do 11. ure. Predava g. prof. Modic. Pristojbina za mojstre 100 Din, za pomočnike 50 Din.

5. **Knjigovodski tečaj v Mariboru** od 18. februarja do 27. marca vsak torek in četrtek od 19. do 21. ure in v nedeljo od 9. do 11. ure. Predava g. prof. Struna. Pristojbina za mojstre 100 Din, za pomočnike 50 Din.

6. **Avtogenski tečaj za začetnike v Ljubljani** od 24. marca do 5. aprila celodnevno. Predavata g. inž. Šlajmer in varilni mojster Djurkovič. Pristojbina za mojstre Din 100, za pomočnike 50 Din.

7. **Avtogenski tečaj za dopolnitev že izvežbanih varilcev v Ljubljani** od 7. do 12. aprila, celodnevno. Predavatelj ista. Pristojbine za mojstre 100 Din, za pomočnike 100.

Opozarjamo na te tečaje. Interesenti, ki se še niso prijavili naj to nemudoma store. Pripominjamo, da izide obširnejši razpis avtogenskih tečajev še naknadno.

Velik izlet slovenskih izseljencev v Ameriki v domovino.

Naši izseljenci v Zedinjenih državah pripravljajo za letošnji več izletov v domovino. Eden prvih in največjih bo izlet več skupin Slovenske narodne podporne jednote. Prva skupina pride v Ljubljano 6. junija, druga 5. julija, tretja 7. julija, četrta 9. julija, peta 15. julija, šesta 17. julija in sedma 19. julija. Vse te skupine se zbere 27. julija v Ljubljani na veliko slavnost pod imenom »Ameriški dan v Ljubljani«. Nato bodo sledili izleti skupin: 28. julija odhod v Split, 29. julija izleti v okolici Splita, 30. julija odhod v Kotor, 31. julija iz Kotora preko Dubrovnika v Sarajevo, 1. avgusta ogled Sarajeva, 2. avgusta Beograd, 3. avgusta Subotica, 4. avgusta Zagreb, kjer se zaključijo službeni del izleta. Naše domače izseljenške organizacije vrše velike priprave za sprejem izletnikov.

Največjo carinarnico v Jugoslaviji

bodo zgradili v Subotici za 17 milijonov dinarjev. Občina Subotica ima denar že pripravljen iz kaldrmine, ki jo ima dobiti od države pri Državni hipotekarni banki. V soboto pride v Subotico pomočnik ministrstva financ dr. Gospodnetić, da prouči zgradbo te največje in najmodernejše carinarnice v naši državi.

Posojilo na 1000 let.

Berlinska družba Siemens-Holske je 1. tm. sklenila posojilo v iznosu 150 milijonov mark na dobo 1000 let, kar je novost v nemškem finančnem svetu.

Humor pred smrtjo.

Grof Chambord, ki je bil pretendent na francoski prestol in ki so ga njegovi zvesti imenovali »Henrik V.«, je obiskal enega izmed svojih dvorskih kaplanov, ki je ležal na smrtni postelji. »No, kako re, ljubi abbe?« ga vpraša. Abbe samo malo dvigne glavo in pravi: »Ali nimate nobenega naročila za Henrika IV.?»

Sport

SK Železničar.

Nogometna sekcija: V nedeljo dne 9. tm. ob 15. uri bo radi predstojecih tekem na igrišču obvezen trening I. moštva in rezerve, katerega se morajo udeležiti vsi člani. Vsakdo naj prinese s seboj popolno opremo. Službujoča odbornika gg. Bukovala in Fischer.

Težkoatletska sekcija: Vsi težkoatleti (rokoborba, boks in dviganje uteži) se opozarjajo, da se vrše treningi redno vsako sredo v telovadnici v Cankarjevi ulici ob 20. uri. V sredo dne 12. tm. se morajo javiti vsi atleti v telovadnici radi izvedbe klubskega prvenstva po novih kategorijah. Istočasno se pozivajo vsi, ki še niso verificirani, da prinesejo s seboj po 2 slike. Zadeva je nujna radi tekmovalstva za prvenstvo dravske banovine.

Lahkoatletska sekcija: Počenši z dnem 22. tm. se bodo vršili vsako sredo in soboto popoldne redni lahkoatletski treningi na igrišču. Ker je za letošnji predvidenih mnogo lahkoatletskih nastopov, se atleti že sedaj opozarjajo, da treninge redno in točno posečajo. Istotako se sprejemajo na igrišču prijave novih članov. Lahkoatletski treningi so obvezni tudi za nogometaše. Tajnik.

ISSK Maribor, nogometni odsek.

Vsi igralci prvega moštva se pozivajo, da dvignejo v garderobi svojo opremo radi gostovanja v Ljubljani.

Cross-contry v Mariboru.

Hazenski savez je naročil svojim klubom, da priredijo v svrhu propagande cross-contry na 2 km za svoje igralce. V Mariboru se bo vršil propagandni tek dne 9. marca dopoldne.

Državno prvenstvo v smučanju.

Letošnje državno prvenstvo v smučanju se bo izvedlo v Bohinju prvo primerno nedeljo, ko zapade dosti snega. Tekmovalna proga znaša 18 km, skakanje se bo vršilo na Hanssenovi skakalnici. Tekmuje se posebej na 18 km, v skokih in v kombiniranem tekmovalju. Državni prvak postane zmagovalac v kombiniranem tekmovalju. Zaradi negotovih snežnih prilik se bo objavil dan tekme šele takrat, ko bo izvedba mogoča. Tek na 18 km se bo vršil ali na nedeljo, ali na dan pred skoki, skoki pa naslednjo nedeljo.

Jugoslovanski zimsko-sportni savez zaradi potrebne evidence prosi, da se tekmovalci takoj prijavijo in sicer ločeno za 18 km, za skoke in za kombinirano tekmovalje. Tekmovalci v kombiniranem tekmovalju se lahko prijavijo tudi k ločenemu tekmovalju, četudi krmarijo tekmovalno progo le enkrat, a se jim v tem primeru dvojno omeni.

Smučarska štafeta v Mojstrane.

Smučarski klub Dovje-Mojstrana priredi v nedeljo dne 9. februarja v okolici Mojstrane medklubsko smučarsko štafeto tekmo. Štafetni tek bo na 24 km dolgi progi (4x6) s startom in ciljem v Mojstrani. Vsaka štafeta sestoji iz 4 tekmovalcev. Posamezni klubi morejo postaviti poljubno število stafet, najmanj pa vsak po eno kompletno. Start ob 8. zjutraj. Tekmovati morejo le od JZSS verificirani člani. Prijavnina znaša Din 10 za tekmovalca. Klub, ki si pri tekmi pripori prvenstvo, dobi za darilo v trajno last zelo lep pokal. Tekmuje so po pravilniku JZSS. Rezultat tekme in izročitev darila ob 14. uri v hotelu Triglav.

Zimskosportni odsek SPD v Mežici

priredi v soboto dne 8. febr. svoj prvi plesni venček v gostilni J. Troha v Mežici. Pričetek ob 20. uri! Udeleženci venčka imajo od vlakov Prevalje v Mežico polovično vožnjo z avtobusi! Vabljeni so vsi ljubitelji zimskega sporta in Pece! —

Maje sportne vesti.

HAŠK je podaril svojim igralcem, ki so nastopili za državno prvenstvo, zlate medalje. — Iraklis iz Soluna gostuje v soboto in v nedeljo v Beogradu proti Jugoslaviji in BSK. — Konferenca Balkanskega čupa se bo vršila dne 26. junija v Sofiji. Na tem sestanku se bodo odredile revanžne tekme pojedinih balkanskih savezov za leto 1931. — Pri meddržavni ping-pong tekmi Madžarska: Češkoslovaška je Madžarska zmagala 2:29:0. — Zedinjene države so izdale za zgradbo športnega stadiona preko dve milijardi dinarjev.

Ledovski postavil v Zagrebu nov rekord

Znani igralec na glasovir, Geza Ledovsky iz Dunaja, ki je lani postavil v Pragi nov rekord v neprestanem sviranju na glasovir skozi krog 83 ur, je sedaj izvršil novo produkcijo trajnega sviranja v Zagrebu in je potolkel svoj dunajski rekord. Sviral je brez prestanka polnih 85 ur. Hranili in brili so ga med sviranjem. Ledovsky ostane še nekaj dni v Zagrebu, nato pa odpotuje v Ameriko. Med potovanjem tja hoče postaviti nov rekord: 100 ur.

Brezskrbna vas

Na Angleškem je vas Pikworth, ki šteje skupno 150 prebivalcev. Med njimi imajo štirje nad 70, pet nad 80 in dva nad 90 let. To je vsekakor lepa starost. A, kar je še bolj zanimivo, je to, da v tej vasi že 10 let ni bilo nobenega smrtnega primera. Vsakdo se bo vprašal, kako doživa ti ljudje tako visoko starost. Oni sami pravijo, da samo za to, ker žive brez skrbi in popolnoma priprosto. Ži-

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

19

»Kaj pomeni dan, kaj čas poroke, dete drago!.. Srečna bodi — to je edino važno zame. Toda nisi mi odgovorila... Ali moraš danes k njemu?«

»Ne mati; predvčerajšnjim je napravil zadnjo potezo s čopičem na prekrasni Materi božji... za katero sem mu sedela,« je dodala naivno. »In dejal mi je, da se vidiva jutri, tu pri vas... Svojo sliko je moral nesti k Svetemu Očetu...«

»K papežu!« je vzkliknila Maga zamolklo.

»Da, mati! In slika mojega Rafaela je pač vredna družbe drugih mojsterskih del, ki krasé stene Vatikana...«

Nastopilo je molčanje, ki je trajalo več minut.

Deklica, ki jo je zagonetna starka klicala za Rosito, in ki so ji sosedje pravili »fornarina«, ker ji niso vedeli drugega imena, se je nato sanjavo nasmehnila, rekoč:

»Kadar premišljujem, kako srečna sem, se vprašujem, ali se ne bom morda pokorila s kakšno nepričakovano nesrečo...«

Maga se je stresla.

»Kaj hočeš reči, dete moje?« je vprašala s tesnobo.

»O nič... to so same neumne misli, mamica. Toda recite sami, če nisem v resnici preveč srečna... teh šest let že, odkar živim pri vas... Spomnite se, koliko sem morala trpeti, preden sem vas spoznala...«

Maga je bolešno vzdrlhela.

»Moj greh je bil kriv!« je zamrmrala tako tiho da je deklica ni slišala.

»Deset let mi je bilo tistikrat,« je nadaljevala Rosita, in oči so se ji izgubile kdovekam. »In kakor daleč nazaj se oziram po svojih spominih... vidim samo trpinčenje, tepenje in zaničevanje. Nekateri so me zmerjali s pankertom, drugi so se zaklinjali, da še niti nisem krščena... Toda vse to še ni bilo najhujše. Ženska, ki me je imela pri sebi, me je nečloveško tepla. Za najmanjši pregrešek je vihtela debelo palico nad mojimi pleči...«

Nepremična, z znojnimi kapljami na čelu, je starka poslušala vse to z največjo pozornostjo, čeprav ji je bila povest že znana.

»Ta ženska je bila tako hudobna, da ji je ljudstvo pravilo Vampirka. Kako ji je drugače ime, nisem vedela in ona mi je očitala, da še jaz sama nimam imena... Zato so me ljudje pričeli imenovati Fornarina, in to ime mi je ostalo; Rafael sam me kliče največkrat tako... O mati, kako žalostna je bila ta doba mojega življenja!... Oblečena v umazane cunjice in bosonoga sem morala delati od zore do mraka... Suha sem bila, da bi se me usmilil kamen na cesti, kajti Vampirka mi je dajala jedva dovolj hrane, da nisem po-

ginila gladu... Včasih sem se trgala s psom za ostanke, ki so mu jih dajali... Nekega dne sem že mislila, da je prišla moja zadnja ura... V Vampirkini peči sem bila videla hlebe kruha, ki so me zelo mikali; saj že toliko časa nisem bila jedla!... Lačna sem bila... počakala sem noči... splazila sem se do peči... ukradla sem hlebec, čisto majhen hlebec... Tisti hip pa, ko sem hotela zbežati na svoje uborno slamnato ležišče, je stala pred mano — Vampirka! Prežala je bila name... in videla vse!... Z enim samim mahom me je vrgla na tla... saj sem bila tako slabotna!... nato me je pričela teptati z nogami... in naposled se je sklonila name in me ugriznila tako strašno, da je brizgnila kri iz rane!... Omedlela sem, vsa otrpla od strahu in groze... Ko sem se zopet ovestila, sem bila tukaj, v vašem narečju, mati Rosa... in vi ste ihteli... glejte... prav tako, kakor ihtite zdaj!... Zakaj plakate, mamica?... To so minule reči...«

Maga si je počasi obrisala oči.

»Te reči so minule, toda spomin od njih mi je ostal v mojem srcu... in ta spomin me peče kakor žareče železo...«

»Dobra mati Rosa!« je vzkliknila deklica. »Pač sem neumna, da množim vaše bolečine s tem, da vam govorim o rečeh, ki jih ne bi vedeli, če vam jih jaz ne bi povedala. Iznebite se teh spominov... To je vse končano...«

»Kesanje še ni končano,« je dejala starka.

»Kesanje!« je vzkliknila Fornarina.

»Da, hčerka moja!... Rekla sem ti, da je prišla ura, ko izveš reči, ki so ti bile doslej neznane...«

»Ah, mamica, vi me navdajate s strahom!...«

»Če bi te mogla navdati z grozo do sebe! To bi bila pravična kazen zame!«

»Mati! Mati!« je jeknila Fornarina, »kaj vas je prišlo? Zavedite se vendar... vaše besede me plašé...«

»In vendar je treba, da izveš!« je dejala Maga in zvilila roke. »To je pravično in potrebno... Poslušaj me... Če so te trpinčili, ubogo dete, če je bilo tvoje detinstvo zgolj ena sama dolga bolest — jaz sem hotela, da boji tako...«

Maga se je spustila na kolena.

»Prekolni me, Rosita!... Jaz sem bila tvoj krvnik!«

»Da bi vas preklinjala, mati! Preklinjala vas, zato da ste me rešili, zato, da sem šele po vas spoznala, kako sladko je živeti, ljubiti in biti ljubljena!«

»Poslušaj... Vampirki sem te izročila jaz!...«

»To so strašne sanje!« je zajecljala Fornarina.

»Ne samo, da sem te izročila tej pošasti — ne, še denarja sem ji dajala, da bi te sovražila, tepla in mučila...«

»Ah, mati Rosa! Ali niste pri pameti?... Vstanite... rotim vas!«

»Ne vstanem, dokler ne boš vedela vsega! Tvoje bolečine sem opazovala in sem se naslajala z njimi.

Tvoje solze so krepčale moje razgnojeno srce. In to je trajalo do tiste noči, ko sem te videla trepetati in umirati pod Vampirkinim zobom. Takrat pa se je izvršil v meni nerazumljiv preobrat... Prijela sem te in te odnesla s seboj... in svoje življenje bi bila dala za to, da pozabiš svoje mučenje... Toda ti nisi mogla pozabiti!... ti ga nisi pozabila... O, kako strašno so mi bile ure, ko si mi s svojim sladkim glasom pripovedovala o svojem nekdanjem trpljenju! Kesanje me je davilo za grlo... kajti jaz sem bila tisto hudobno bitje, ki je povzročilo tvoje trpljenje... Zdaj, ko veš vse... zdaj me prekolni!«

Fornarina je vzkliknila. Sklonila se je, dvignila staro in jo objela s svojimi rokami.

»Mati!« je dejala z drhtečim glasom, »mati, ljubim vas... vi pa... ali ne ljubite več svoje hčere?«

Magi se je izvil čuden, tuleč glas, v katerem se je družila brezmejna bol z neskončnim veseljem...

»O Bog! O Bog!« je vzkliknila. »Odpušča mi!... Ne peha me od sebe... še vedno me imenuje svojo mater!«

Nekaj minut je siromašni brlog odmeval ihtenje teh dveh ubogih bitij, ki sta bili tolikanj trpeli in ki jih je ta trenotek bridkega veselja navdal s tesnobo kakor najzadnja vseh bolečin!

Stara Rosa si je prva otrla solze in premagala silno razburjenost, ki jo je dušila, rekoč:

»Zdaj, hčerka moja, treba, da izveš vse...«

»Mati,« je rekla Fornarina, »čas je, da grem k Nunciji v pekarno...«

»Danes ne pojdeš, dete moje...«

»Toda pogrešali boste moje dnevno plačilo, mati...«

»Rosita!... Saj sem ti rekla, da izveš vse,« je odgovarjala Maga z vročično naglico. »Tvoje ubogo plačilo da bi pogrešala! Glej dete!«

Prijela je deklico za roko, potegnila jo k skrinji in odprla predal. Predal je bil poln zlatnikov in srebrnjakov. Fornarina je osuplo pogledala starko.

»Ali ne razumeš?« je vzkliknila čarovnica. »Ali ne vidiš, da sem te le zato puščala opravljati nizko delo, ker nisem hotela, da bi si ljudje mislili... in sumili... Danes, hčerka, ne pojdi v pekarno, niti jutri, niti naslednje dni!«

Starka je premolknila.

»Poslušaj, Rosita! Izvedeti moraš, zakaj si dekle brez imena in brez rodbine... Izvedeti moraš, zakaj sem te jaz, ki mi pravijo Rosa, imenovala Rosito... Izvedeti moraš, zakaj sem te sovražila z besom in gnevom, jaz, ki bi dala svoje življenje, samo da ti prihranim le eno bolečino. Vse boš izvedela, kajti ura, strašna ura je bila... Vedi, hčerka, da nevarnost, ki ti preti, prekaša v svoji strahovitosti vse, karkoli si prerpela v svojem bednem detinstvu... Vampirka sama bi se ti zdela krotka spričo tigra, ki preži nate iz noči.«

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo v posredništvu in socialne namene
plačevanja: vsaka beseda 30 p.
najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zanimivo, dopolnjevanje in oglaševanje
trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p.
najmanjši znesek Din 10.—

V vili »Julija«, Tomšičev drevored, oddam s 1. marcem boljši osebi, lepo opremljeno sobo. 379

Snežne čevlje in galoše vulkanizira najceneje čevlarska delavnica Avgust Gusel, Radvanjska cesta 1. 378

20% kronske bone kupimo! Plačamo najvišjo dnevno ceno. Proječna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 307

Sprejemem enega ali dva dijaka na stanovanje. Naslov pove uprava.

Krasne pletene obleke v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor. Vetrinjska ulica 17. 2319

Sportniki! Drske brusni in ponikla najboljše in najcenejše, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Mehanična delavnica za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno solidne in brezkonkurenčne cene znane trdke Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zadoštuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Iščem dvo- do trisobno stanovanje s kopalnico. Naslov naj se odda v upravi ista.

Park kavarna odprta čez celo zimo. 206

Prodajam: spalno sobo, novo, moderno s psihološkim, dve omari, dve postelji, dve nočni omarici z apoteko, psiho, mizo, dva tapetirana stolčka, dva madraci, dva vložka skupaj 5250 Din. Novo otomano 550 Din, kompletno posteljo s tridelno madracno 650 Din, otroško železno posteljo z madracno in vložkom 750 Din. Špansko steno, japan ročno delo, črno mizico in dva tapetirana stolčka 1200 Din. Vprašati Aleksandrova cesta 45 II, vrata 11. 372

Oddam lepo malo in veliko sobo takoj v najem. Istotako se vzame več abonementov na hrano po 15 Din dnevno. Vrazova ulica 2, pritličje levo. 375

V nedeljo zjutraj se je zgubila v gostilni Gačnik v Studencih siva boa. Pošten najditelj se naproša, da jo odda v omenjeni gostilni. 377

500 Din dobi tisti, ki mi preskrbi službo nočnega čuvaja, portirja, hišnika ali kaj sličnega v Mariboru. Na zahtevo položim tudi kavčič. Anton Štante, Jezdarska ulica 8. III. objekt. 376

Vulkanizacijo avtomobilja, galoš in snežnih čevljev sprejema Franc Terbec, Glavni trg 4.

Najvišje cene plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ugerja stn, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Zastore, zavese in posteljna pregrinjala v zelo okusni izdelavi, kakor tudi perilo za dame, ot oke in gospode po meri dobite pri

OLGI RUPNIK atelje za perilo

Maribor, Slovenska ul. 20

Tudi dostavljeno blago se prevzame v delo 68

Framsko namizno vino

lastnega pridelka v zapečatenih steklenicah liter po 12 Din dobite pri

FRANCES, Gosposka ulica 11/1 densi hodnik. 337

Obvestilo!

S tem izjavljam, da g. Ivo Trauner ni upravičen sklepati kakršnihkoli kupčij za mojo tvrdko. 387

»GRAMOFON« A. RASBERGER. LJUBLJANA.

Par težkih konjev

z opremo, event. tudi z vozom vred ima »Lajteršperška opekarna« pri Mariboru 381

na prodaj!

PRODAJA iz inventure izločenega POHIŠTVA

16 vrst različnih garnitur spalnih in jedilnih sob. Privatni kupci odločite se hitro! Izrabite to ugodno priliko prištediti si

50%

»WEKA« MARIBOR ALEKSANDROVA CESTA ST. 15